

PHỤ LỤC: ĐỀ CƯƠNG ĐỀ ÁN
“Xây dựng và ban hành bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh
trên địa bàn thành phố Hà Nội”

(Kèm theo Quyết định số /QĐ-UBND ngày / /2025
của UBND thành phố Hà Nội)

I. SỰ CẦN THIẾT XÂY DỰNG VÀ TRIỂN KHAI ĐỀ ÁN

Thành phố Hà Nội trong hiện tại đã trải qua những thay đổi lớn cả về địa giới hành chính, thành phần dân cư, hạ tầng đô thị, kinh tế và văn hóa, xã hội. Những đổi thay này, trong nhiều thời kỳ lịch sử, vừa là kết quả của các cuộc giao lưu, tiếp xúc văn hóa, của hệ thống các chính sách phát triển đô thị; vừa thể hiện sức hút tự thân của vùng đất thủ đô phát triển bậc nhất trên cả nước, khiến hình thành nên một dòng chảy sôi động, linh hoạt và luôn biến đổi của không gian này. Với diện tích 3.359 km² và dân số khoảng 8,5 triệu người¹, Hà Nội hiện là thành phố trực thuộc trung ương đứng thứ hai về cả diện tích và dân số, với sự đa dạng và khác biệt về không gian (nông thôn và đô thị); đa dạng thành phần dân cư và các loại hình nghề nghiệp (trí thức, quan chức, công - viên chức, nông dân, công nhân, thương nhân, thợ thủ công, người buôn bán nhỏ, lao động tự do, sinh viên, học sinh,...); đa dạng các nhóm cộng đồng, tộc người (người Kinh và tộc người thiểu số), từ đó kiến tạo nên một Hà Nội đa dạng các hệ giá trị và các tiêu chuẩn, chuẩn mực, lối sống riêng.

Tuy nhiên, những hình dung về Hà Nội, về người Hà Nội, về văn hóa và lối sống Hà Nội, cả trong các nghiên cứu và trong thực tiễn chính sách, thường khá tĩnh tại và luôn được gán cho một nhóm các bản sắc và giá trị văn hóa riêng, vừa khác với các vùng miền khác, vừa mang tính lý tưởng hóa và phi thực tế. Điều này, một mặt, khiến gạt bỏ những khác biệt và đồng nhất hóa tính đa dạng trên thực tiễn, và việc tìm một mẫu số chung về bản sắc văn hóa Hà Nội khiến việc nhận diện các chiều kích văn hóa của Thành phố trở nên khiên cưỡng và thiên về cảm tính; mặt khác, tạo ra sức ép với việc quản trị đô thị này khi các nhà quản lý trong một thời gian dài vẫn đang phải tìm kiếm các chính sách, các tiêu chí đánh giá, đo lường phù hợp và thực sự hiệu quả trong đời sống. Khắc phục phần nào những điều đó, đề án này - với cách tiếp cận từ góc nhìn Nhân học văn hóa vốn chú trọng tới thực hành lối sống và chiến lược giao tiếp, ứng xử trong đời sống thường nhật, cùng mối quan hệ tương tác hai chiều giữa diễn ngôn chính thống và hành vi đời sống thực tiễn - là phù hợp và cấp thiết, nhằm xác định các tiêu chí văn hóa không chỉ như một danh sách các chuẩn tắc, mà như một tập hợp các quan niệm về giá trị, liên tục được xây dựng và duy trì bởi các chủ thể xã hội cụ thể.

Đề án đảm bảo tính thời sự khi trong bối cảnh hiện đại hóa và toàn cầu hóa, vấn đề xây dựng hình ảnh “người Hà Nội thanh lịch, văn minh” không chỉ là một mục tiêu chính sách mà còn là một thách thức văn hóa - xã hội. Trên thực

¹ Dẫn theo thống kê của Chi cục Dân số Hà Nội năm 2025, nguồn: <https://dansohanoi.gov.vn>.

tế, Đảng bộ và chính quyền Hà Nội đã triển khai nhiều chương trình, đề án hướng đến việc xây dựng và phát triển văn hóa Thủ đô, với trọng tâm xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh, phát triển toàn diện, hình thành hệ giá trị văn hóa mới trên cơ sở kế thừa và phát huy những giá trị nhân văn sâu sắc của Thăng Long - Đông Đô - Hà Nội nghìn năm văn hiến. Tuy nhiên, như Thành ủy Hà Nội (12/2024) đã chỉ ra, việc xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh “chưa đáp ứng được yêu cầu, chưa đi vào thực chất, còn bộc lộ nhiều hạn chế, yếu kém”; việc thực hiện Quy tắc ứng xử, nhất là ứng xử nơi công cộng được xem là “chưa có chuyển biến mạnh mẽ”; và khát vọng về hình ảnh “người Hà Nội thanh lịch, văn minh” trở nên thiếu thực tế và xa vời khi “vẫn còn những hành vi ứng xử thiếu văn hóa với môi trường tự nhiên, môi trường xã hội, những biểu hiện lệch lạc trong văn hóa gia đình, văn hóa học đường, văn hóa nơi công cộng; thái độ sùng bái đồng tiền, lối sống hưởng thụ, buông thả, không chú trọng xây dựng, phát triển thế hệ tương lai”; “tình trạng suy thoái tư tưởng, đạo đức, lối sống, đặc biệt là trong một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa được ngăn chặn, đẩy lùi”; và những hiện trạng đó “có nguy cơ làm mai một vẻ đẹp thanh lịch, hào hoa của người Hà Nội, hạn chế tinh thần tận tâm, tận lực cống hiến xây dựng Thủ đô”².

Bên cạnh kết quả khả quan mà các Chương trình hành động của Thành phố mang lại, những tồn tại, hạn chế trên thực tế đã đặt ra các câu hỏi quan trọng. Thứ nhất, hệ thống tri thức xem bản sắc Hà Nội với tư cách là một thực thể văn hóa xác định, bền vững và bất biến đã được các nhà nghiên cứu và cơ quan, ban ngành xây dựng chính sách gán cho Hà Nội - liệu có thực sự tồn tại hay không, và Hà Nội trong hiện tại là một không gian đô thị như thế nào? Thứ hai, sự đa dạng các quan niệm và các chiều kích biến đổi của đạo đức, lối sống, hệ giá trị và chuẩn mực ở từng cộng đồng trong bối cảnh kinh tế thị trường, hiện đại hóa, toàn cầu hóa và hội nhập liệu có được thể hiện trong nhận thức, trong nguyên tắc và thực tiễn triển khai các chương trình xây dựng “người Hà Nội thanh lịch, văn minh”? Chính vì vậy, việc nghiên cứu thực tiễn đời sống thường nhật của người dân Hà Nội, nhận diện những biểu hiện cụ thể của lối sống “văn minh, thanh lịch” trong bối cảnh đương đại sẽ góp phần mang lại sự hiểu biết căn bản về quan điểm, những sự lựa chọn, thương thảo, quá trình tái cấu trúc lối sống của người dân; cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn quan trọng cho việc đề xuất tiêu chí xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” hướng tới sự phù hợp, đồng thuận và có khả năng lan tỏa trong đời sống thực tiễn.

Để tiếp tục thực hiện có hiệu quả các mục tiêu, quan điểm đã nêu trong Chương trình hành động số 29-CTr/TU của Thành ủy về thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”; Chương trình số 06-CTr/TU của Thành ủy về “Phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021 – 2025”; Chỉ thị số 30-CT/TU và Kế hoạch 182/KH-UBND

² Dẫn theo *Chỉ thị 30 – CT/TU* ngày 19/2/2024 của Thành ủy Hà Nội về việc tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng về xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh.

ngày 14/6/2024 về thực hiện Chỉ thị 30-CTr/TU ngày 19/2/2024 của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội về “Tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng về xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh đến năm 2025” góp phần xây dựng và phát triển Thủ đô “Văn hiến - Văn minh - Hiện đại”; Cụ thể hóa các nhiệm vụ của kế hoạch số 2074/KH-BVHTTDL ngày 17/5/2024 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Kế hoạch số 182/KH-UBND ngày 14/6/2024 về thực hiện Chỉ thị 30-CTr/TU ngày 19/2/2024 của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội; Văn bản số 11313/VPKGVX ngày 17/9/2024 của Văn phòng UBND Thành phố về việc tổ chức các Hội nghị triển khai hệ giá trị Việt Nam, xây dựng môi trường văn hóa; Kế hoạch số 820/KH-SVHTT ngày 21/12/2024 của Sở Văn hóa và Thể thao Hà Nội trong triển khai các giải pháp thực hiện tuyên truyền về hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới; Thực hiện nhiệm vụ: xây dựng tiêu chí người Hà Nội thanh lịch, văn minh; việc triển khai xây dựng tiêu chí người Hà Nội thanh lịch, văn minh được thực hiện dựa trên cơ sở nhận diện rõ những ưu điểm và hạn chế trong cách xây dựng tiêu chí và hình ảnh người Hà Nội đã và đang được triển khai trên thực tế, với tiêu chí bám sát đời sống thực tiễn, không khó đo lường, đánh giá; và đặc biệt, dựa trên sự hiểu biết sâu sắc về quan niệm, lối sống, hệ giá trị, những âu lo, mong muốn và kì vọng của các nhóm/ thành phần cư dân đang sinh sống tại Hà Nội; hướng đến góp phần xây dựng con người, thành phố Hà Nội tiêu biểu về lối sống và phong cách ứng xử, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, nghĩa tình, văn minh. Với quan điểm và mục tiêu này, việc nghiên cứu, khảo sát để có được những tri thức về con người và đời sống Hà Nội trong hiện tại; hiểu về quan niệm, thực hành thanh lịch, văn minh trong đời sống thường nhật của các nhóm cư dân đa dạng của đô thị Hà Nội trong các không gian, bối cảnh sống khác nhau, trên cơ sở đó để xây dựng các tiêu chí phục vụ công tác quản trị là rất cần thiết.

Xuất phát từ những luận điểm trên, Đề án ***“Xây dựng và ban hành bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội”*** là một nhiệm vụ rất cần thiết và có ý nghĩa. Hệ thống tri thức về hình tượng “người Hà Nội thanh lịch, văn minh” được kiến tạo trong các tài liệu thứ cấp; những tri thức thực tiễn đa dạng của lối sống “văn minh, thanh lịch” của các nhóm cư dân khác nhau của Hà Nội trong đời sống đương đại; các tiêu chí xây dựng Người Hà Nội đóng vai trò như một công cụ đối thoại văn hóa giúp nhận diện, phát huy, lan tỏa các chuẩn mực theo quan niệm và mong muốn của các cộng đồng; sẽ có vai trò: (1) Cung cấp các tri thức mang tính thực tiễn về lối sống “thanh lịch, văn minh” của người Hà Nội; (2) Là cơ sở, công cụ hỗ trợ đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ xây dựng con người, thành phố Hà Nội; (3) Là cơ sở để xây dựng chương trình, kế hoạch, định hướng phát triển con người và văn hóa Thủ đô; (4) Là công cụ quản lý, cung cấp thông tin và góp phần nâng cao nhận thức về nguồn lực con người trong xây dựng Thủ đô “Văn hiến – Văn minh – Hiện đại”.

II. CĂN CỨ PHÁP LÝ

1. Văn bản của Trung ương

- Luật Tổ chức chính quyền địa phương ngày 16/6/2025;

- Luật Thủ đô ngày 28/6/2024;
- Nghị quyết số 33-NQ/TW năm 09/6/2014 về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”;
- Nghị quyết Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ XIII của Đảng;
- Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 05/5/2025 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;
- Quyết định số 1909/QĐ-TTg ngày 12/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030;
- Quyết định số 1669/QĐ-TTg ngày 05/8/2025 của Thủ tướng Chính phủ Ban hành kế hoạch triển khai thực hiện kết luận số 156-KL/TW ngày 21/5/2025 của Bộ Chính trị khóa XIII về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 9/6/2014 của Hội nghị lần thứ chính Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước và kết luận số 76-KL/TW của Bộ Chính trị khóa XII về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33/NQ/TW.

2. Văn bản của thành phố Hà Nội

- Chương trình hành động số 29-CTr/TU ngày 10/10/2014 của Thành ủy Hà Nội về thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Hội nghị Trung ương lần thứ 9 Ban Chấp hành Trung ương khóa XI về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”;
- Chương trình số 06-CTr/TU ngày 17/3/2021 của Thành ủy Hà Nội về “Phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021 – 2025”;
- Chỉ thị 30-CTr/TU ngày 19/2/2024 của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội về “Tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng về xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh đến năm 2025” góp phần xây dựng và phát triển Thủ đô “Văn hiến - Văn minh - Hiện đại”;
- Kế hoạch số 43/KH-UBND ngày 18/02/2016 của UBND Thành phố về việc thực hiện Nghị quyết số 102/NQ-CP ngày 31/12/2014 của Chính phủ;
- Kế hoạch số 08/KH-UBND ngày 12/01/2021 của UBND Thành phố về việc thực hiện Kết luận số 76-KL/TW ngày 04/6/2020 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 9 (khóa XI) về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”;
- Kế hoạch số 176/KH-UBND ngày 30/7/2021 của UBND Thành phố về thực hiện Chương trình 06-CTr/TU ngày 17/3/2021 của Thành ủy Hà Nội về Phát triển văn hoá, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021-2025;
- Kế hoạch số 182/KH-UBND ngày 14/6/2024 về thực hiện Chỉ thị 30-CTr/TU ngày 19/2/2024 của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội về “Tăng cường

sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng về xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh” năm 2025;

- Kế hoạch số 820/KH-SVHTT ngày 21/12/2024 của Sở Văn hóa và Thể thao Hà Nội trong triển khai các giải pháp thực hiện tuyên truyền về hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới;

- Kế hoạch số 483/KH-SVHTT ngày 12/8/2025 của Sở Văn hóa và Thể thao về việc triển khai kế hoạch số 182/KH-UBND ngày 17/6/2024 của UBND thành phố về tổ chức thực hiện Chỉ thị số 30-CT/TU ngày 19/2/2024 của Ban Thường vụ Thành ủy về “Tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng về xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh” năm 2025.

III. MỤC TIÊU CỦA ĐỀ ÁN

1. Mục tiêu

- **Mục tiêu chung:** Nghiên cứu “*Xây dựng và ban hành bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội*” hướng đến việc nhận diện một cách có hệ thống những kiến tạo về đặc tính “thanh lịch, văn minh” của người Hà Nội; chú trọng việc tiếp cận đời sống thường nhật của người dân Hà Nội để tìm hiểu và phân tích những biểu hiện cụ thể của lối sống “văn minh, thanh lịch” trong bối cảnh đương đại; hướng đến phản ánh các chiều kích đa dạng và biến đổi về quan niệm và thực hành lối sống “thanh lịch, văn minh” của người Hà Nội trong các không gian, các bối cảnh sống khác nhau. Xây dựng và ban hành tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh không nhằm áp đặt các chỉ số đo lường cứng nhắc mà đóng vai trò như một công cụ đối thoại văn hóa giúp nhận diện, phát huy, lan tỏa các chuẩn mực theo quan niệm và mong muốn của các cộng đồng; để công tác lãnh đạo, quản lý và định hướng phát triển về con người và Thành phố mang tính thực tiễn và đạt hiệu quả mong muốn.

- **Mục tiêu cụ thể:**

(1) Tổng hợp, hệ thống hóa, nhận diện cách hình tượng “người Hà Nội thanh lịch, văn minh” được kiến tạo trong các công trình học thuật, văn bản chính sách và truyền thông đại chúng; Khảo sát thực tiễn đời sống thường nhật của người dân Hà Nội, nghiên cứu nhận diện những biểu hiện cụ thể của lối sống “văn minh, thanh lịch” trong bối cảnh đương đại; Đánh giá việc triển khai chính sách thực tiễn trong xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội.

(2) Nghiên cứu, đề xuất xây dựng tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội.

(3) Đề xuất cách thức ban hành, triển khai hiệu quả tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2. Đối tượng và phạm vi Đề án

2.1. Đối tượng: Các quan niệm và biểu hiện của văn minh, thanh lịch trong hành vi ứng xử, lối sống, chuẩn mực đạo đức của người Hà Nội trước đây và hiện nay trên toàn địa bàn thành phố, bao gồm cả vùng đô thị và nông thôn.

2.2. Phạm vi Đề án

- **Phạm vi không gian:** Áp dụng nghiên cứu và thực hiện trên địa bàn thành phố Hà Nội; phạm vi địa bàn khảo sát sẽ được xác định cụ thể trong quá trình nghiên cứu, xây dựng Đề án.

- **Phạm vi thời gian:** Nghiên cứu, khảo sát, đánh giá thực trạng các chương trình xây dựng lối sống thanh lịch, văn minh của người Hà Nội từ năm 2020 đến nay; nghiên cứu xây dựng bộ tiêu chí xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố theo tinh thần của Kế hoạch số 182/KH-UBND ngày 14/6/2024 về thực hiện Chỉ thị 30-CTr/TU ngày 19/2/2024 của Ban Thường vụ Thành ủy Hà Nội góp phần xây dựng Thành phố Hà Nội tiêu biểu về lối sống, phong cách ứng xử; xây dựng người Hà Nội hào hoa, thanh lịch, nghĩa tình, văn minh; Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 05/5/2025 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

- Phạm vi về nội dung:

(1) Nghiên cứu lý luận và thực tiễn về việc xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” trên địa bàn thành phố Hà Nội;

(2) Nghiên cứu xây dựng tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội. Trong đó, Đề án đề xuất các nội dung nghiên cứu dựa trên sự chú trọng vào việc chỉ ra những khác biệt giữa các nhóm cư dân Hà Nội ở các không gian khác nhau (khu vực đô thị và nông thôn, tộc người đa số và thiểu số...); chỉ ra các chiều kích đa dạng, linh hoạt và biến đổi trong cách người Hà Nội quan niệm, thực hành, tái định nghĩa, tái cấu trúc lối sống thanh lịch, văn minh; chỉ rõ và bàn luận về những vấn đề đặt ra đối với các quan niệm và thực hành mang tính chuẩn mực, lý tưởng về sự “văn minh, thanh lịch của người Hà Nội” tại các không gian, thế hệ, thành phần cư dân, tộc người... trong bối cảnh hiện đại hóa, toàn cầu hóa và hội nhập đang diễn ra mạnh mẽ hiện nay; trên cơ sở thực tiễn, đưa ra các tiêu chí với các chỉ báo cụ thể và chỉ báo khung có tính thực tiễn và phù hợp (có chú ý việc xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật) ban hành, triển khai trên địa bàn thành phố Hà Nội.

3. Phương pháp thực hiện

3.1. Phương pháp thu thập dữ liệu từ tư liệu thứ cấp

- Thu thập, phân tích, tổng hợp các tài liệu nghiên cứu trong nước và quốc tế liên quan đến lối sống và quản trị xã hội, quản trị đô thị.

- Thu thập, phân tích, tổng hợp các tài liệu (cả trong lĩnh vực nghiên cứu và các văn bản quản lý, truyền thông) liên quan đến văn hóa, lối sống và bản sắc Hà Nội.

- Thu thập các văn bản pháp quy, các cơ chế, chính sách, kế hoạch hành động, các báo cáo tổng kết, báo cáo đánh giá về chiến lược và thực tiễn xây

dựng nguồn lực con người, nguồn lực văn hóa của Trung ương và thành phố Hà Nội liên quan đến Đề án; thu thập báo cáo về công tác triển khai các phong trào thi đua và các mô hình thực hiện quy tắc ứng xử nhằm xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh tại các địa bàn nghiên cứu.

3.2. Phương pháp tham vấn chuyên gia

- Lấy ý kiến các chuyên gia (các nhà nghiên cứu, nhà khoa học, nhà quản lý, hoạch định chính sách) về kết quả nghiên cứu, xây dựng và ban hành dự thảo tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh thông qua các hình thức: qua văn bản, qua tọa đàm khoa học, thảo luận nhóm, qua hội đồng đánh giá,...

- Lấy ý kiến cán bộ Sở, UBND các xã, phường về tiêu chí xây dựng và ban hành Người Hà Nội thanh lịch, văn minh; nhận diện, phân tích, đánh giá những khó khăn, hạn chế; nhận diện những hoạt động, phong trào nặng về hình thức, thiếu tính thực tiễn hoặc gia tăng áp lực với người dân; đề xuất giải pháp hiệu quả trong quá trình ban hành, triển khai các tiêu chí trên địa bàn thành phố.

3.3. Phương pháp điền dã

- Khảo sát, thu thập tư liệu tại các điểm nghiên cứu khác nhau để hiểu cách thức các cư dân Hà Nội đã quan niệm, diễn giải về ý nghĩa và thực hành lối sống thanh lịch, văn minh trong cuộc sống thường ngày. Dự kiến khảo sát tại một số điểm thuộc khu vực nội thành, gồm khu phố cổ và khu vực ven đô cũ, khu vực ngoại thành (vùng nông thôn nơi tập trung người Kinh sinh sống và vùng đồi núi nơi tập trung người dân tộc thiểu số sinh sống).

- Thu thập tư liệu, làm việc với cán bộ xã, phường, Sở, ngành đã, đang tham gia thực hiện các kế hoạch, chương trình hành động nhằm xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh. Các cá nhân, đơn vị cụ thể được xác định trong quá trình nghiên cứu Đề án.

IV. CÁC NỘI DUNG CẦN THỰC HIỆN

1. Cơ sở lý luận và khung lý thuyết tiếp cận trong xây dựng lối sống thanh lịch, văn minh của người Hà Nội

1.1. Khái niệm và khung lý thuyết tiếp cận trong xây dựng lối sống và quản trị xã hội

1.2. Thực tiễn triển khai xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn Thành phố

Khảo sát thực tiễn về việc triển khai xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” từ điểm nhìn của người dân, của cán bộ quản lý tham gia trực tiếp trong các chương trình, hoạt động như: Việc triển khai thực hiện các danh hiệu văn hóa; Việc thực hiện bộ tiêu chí ứng xử trong gia đình; Việc triển khai các quy tắc ứng xử của Thành phố; Văn hóa tuân thủ pháp luật của người dân; Việc thực hiện xây dựng con người Hà Nội nhằm cụ thể hóa các tiêu chí của Đại hội Đảng bộ Thành phố thành tiêu chí riêng về con người của địa phương, góp phần xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh.

2. Người Hà Nội thanh lịch, văn minh qua các tư liệu học thuật, phương tiện truyền thông và văn bản chính sách

Nghiên cứu, nhận diện một cách có hệ thống những kiến tạo về đặc tính “thanh lịch, văn minh” của người Hà Nội trong các tài liệu thứ cấp, đặc biệt là trong: (1) Các công trình học thuật; (2) Các văn bản chính sách; (3) Các phương tiện truyền thông. Phân tích các thuộc tính mang tính lý tưởng về “người Hà Nội thanh lịch, văn minh” đã được định hình trong các tài liệu thứ cấp này, đồng thời diễn giải các động thái chính trị, văn hóa, xã hội đã chi phối quá trình sản xuất hệ thống tri thức đó.

2.1. Người Hà Nội thanh lịch, văn minh qua các tư liệu học thuật

2.2. Người Hà Nội thanh lịch, văn minh qua các phương tiện truyền thông

2.3. Người Hà Nội thanh lịch, văn minh qua các văn bản chính sách

3. Thanh lịch, văn minh trong thực tiễn đời sống của người Hà Nội ở đô thị và nông thôn

Khảo sát sự thể hiện văn hóa của người Hà Nội trong thực tiễn tại các địa bàn nông thôn và đô thị, nơi có người Kinh và cộng đồng dân tộc thiểu số sinh sống. Từ thực tiễn này, nhận diện những khác biệt trong lối sống thanh lịch, văn minh giữa các nhóm cư dân Hà Nội tại các không gian và bối cảnh đời sống khác nhau.

3.1. Thanh lịch, văn minh trong thực tiễn đời sống của người Hà Nội ở đô thị

3.2. Thanh lịch, văn minh trong thực tiễn đời sống của người Hà Nội ở nông thôn

4. Xây dựng tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh

Dựa trên các nội dung nghiên cứu và thực tiễn tác động của các chương trình đã triển khai, Đề án đưa ra các quan điểm, nguyên tắc xây dựng tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh và đề xuất các tiêu chí xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố.

4.1. Quan điểm, nguyên tắc xây dựng tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh

4.2. Đề xuất Tiêu chí xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh

5. Đề xuất cách thức, giải pháp ban hành, triển khai tiêu chí xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội

5.1. Dự báo về tính khả thi, các chiều kích tác động khi ban hành, áp dụng các tiêu chí xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội.

5.2. Đề xuất cách thức, giải pháp ban hành, triển khai các tiêu chí xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội.

5.3. Một số kiến nghị với Trung ương, Thành phố về các quan điểm, nguyên tắc tiếp cận và ban hành, triển khai khi thực hiện chương trình xây dựng lối sống và quản trị con người trên địa bàn thành phố.

V. CÁC HOẠT ĐỘNG PHỤC VỤ NGHIÊN CỨU, XÂY DỰNG ĐỀ ÁN

1. Thu thập, khảo cứu tài liệu (văn bản pháp quy, các chương trình, kế hoạch, nghị định, quyết định của Trung ương và thành phố Hà Nội, các chương trình sự kiện; các tài liệu nghiên cứu trong nước và quốc tế...); tổng hợp, phân tích các công trình nghiên cứu liên quan đến lối sống và quản trị xã hội, về lối sống và bản sắc Hà Nội để xây dựng cơ sở lý luận và quan điểm tiếp cận của Đề án.

2. Tổ chức khảo sát thí điểm tại các phường, xã theo địa bàn nghiên cứu điểm, lựa chọn đại diện cho các khu vực của Hà Nội (khu phố cổ, khu đô thị mới – vùng ven đô cũ, khu vực nông thôn, vùng miền núi có người dân tộc thiểu số sinh sống); thu thập thông tin, tư liệu từ các nhóm/ thành phần cư dân, từ các cán bộ trực tiếp tham gia các chương trình xây dựng lối sống và quản trị xã hội; chỉ ra các chiều kích đa dạng, linh hoạt, biến đổi trong cách người Hà Nội quan niệm, thực hành, tái định nghĩa, tái cấu trúc lối sống thanh lịch, văn minh; trên cơ sở đó, đánh giá những tác động đa chiều của các chương trình xây dựng lối sống tại Hà Nội và dự kiến kết quả, sự đóng góp, tác động của các chương trình này.

3. Đề xuất tiêu chí xây dựng “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” với các chỉ báo cụ thể và chỉ báo khung hướng tới sự phù hợp, thiết thực, khả thi, dễ triển khai, đạt sự đồng thuận và có khả năng lan tỏa trong đời sống thực tiễn, góp phần hiệu quả trong xây dựng Thành phố tiêu biểu về lối sống và phong cách ứng xử. Đề xuất cách thức ban hành, triển khai hiệu quả trên địa bàn Thành phố Hà Nội.

4. Tổ chức Tọa đàm, thảo luận nhóm:

Tổ chức các cuộc thảo luận, tọa đàm: (1) Tọa đàm bàn luận, đánh giá các quan điểm nghiên cứu về lối sống và quản trị xã hội, xây dựng cách tiếp cận cho Đề án “Xây dựng và ban hành bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội”; (2) Tọa đàm phân tích, bàn luận về quan niệm và thực hành thanh lịch, văn minh của nhóm cư dân Hà Nội ở vùng đô thị, gồm cư dân ở khu vực 36 phố phường và cư dân vùng đô thị mới (ven đô cũ); (3) Tọa đàm phân tích, bàn luận về quan niệm và thực hành thanh lịch, văn minh của các nhóm cư dân Hà Nội ở vùng nông thôn, gồm cư dân ở các vùng nông thôn nơi người Kinh sinh sống, vùng miền núi nơi người dân tộc thiểu số sinh sống; nhận diện các quan niệm khác nhau về thanh lịch, văn minh ở các nhóm xã hội khác nhau; đặc biệt nghiên cứu sự tác động của các diễn ngôn về thanh lịch, văn minh trong quản trị của nhà nước và các quá trình kiến tạo, biến đổi tại địa phương. Thành phần: Sở Văn hóa và Thể thao chủ trì; Đại diện Viện Nghiên cứu Văn hóa; Đại diện Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Đại diện các Cục, vụ thuộc Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Đại diện các Sở, ngành; các xã, phường; Các chuyên gia, nhà khoa học thuộc các lĩnh vực liên quan.

5. Xin ý kiến các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý để hoàn thiện Tiêu chí xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh và cách thức ban hành, triển khai phù hợp, hiệu quả trên địa bàn Thành phố.

VI. SẢN PHẨM NGHIÊN CỨU, XÂY DỰNG ĐỀ ÁN

1. Báo cáo tổng hợp quá trình nghiên cứu, xây dựng Đề án “Xây dựng và ban hành bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội” gồm các chỉ báo cụ thể và chỉ báo khung, xây dựng dựa trên các nghiên cứu, khảo sát tại các địa bàn được lựa chọn đại diện các khu vực dân cư, gồm: khu vực nội thành – phố cổ, khu vực nội thành – khu ven đô cũ, khu vực ngoại thành là vùng nông thôn nơi tập trung người Kinh sinh sống, khu vực ngoại thành là vùng đồi núi nơi tập trung người dân tộc thiểu số sinh sống; với các nhóm/ thành phần dân cư, gồm: nhóm cư dân sinh sống lâu năm và cư dân ngụ cư, nhập cư tại Hà Nội (tính từ mốc 1954); nhóm cư dân với công việc chính thức (viên chức hành chính tại các sở, ban, ngành; giáo viên, bộ đội, công an, công nhân,...) và phi chính thức (người lao động tự do); người dân, các cán bộ quản lý hành chính cấp xã, thành phố - những người trực tiếp tham gia các chương trình hành động liên quan đến lối sống và quản trị xã hội của Hà Nội. Đề án cũng đề xuất nhiệm vụ, giải pháp nhằm ban hành và triển khai hiệu quả tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2. Dự thảo bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh.

VII. THỜI GIAN THỰC HIỆN

Thời gian xây dựng Đề án: Năm 2025

Thời gian thực hiện Đề án: Năm 2025- 2026

Thời gian áp dụng trên địa bàn thành phố: Dự kiến từ năm 2027

Hàng năm tổ chức đánh giá, nhằm kịp thời phát hiện, bổ sung, điều chỉnh những khó khăn, vướng mắc trong quá trình tổ chức thực hiện.

VIII. KINH PHÍ THỰC HIỆN

1. Nguồn kinh phí: Sở Văn hóa và Thể thao cân đối kinh phí thực hiện việc nghiên cứu xây dựng Đề án “Xây dựng và ban hành bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà Nội” từ dự toán ngân sách Thành phố giao cho Sở Văn hóa và Thể thao.

2. Nội dung, mức chi nghiên cứu, xây dựng Đề án áp dụng theo Nghị quyết 10/2019/NQ-HĐND ngày 04/12/2019 của HĐND Thành phố quy định nội dung, mức chi thuộc thẩm quyền của HĐND Thành phố Hà Nội đối với nhiệm vụ xây dựng Đề án không phải là nhiệm vụ KH&CN nhưng có tính chất tương tự và các quy định của pháp luật có liên quan.

IX. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Văn hóa và Thể thao

- Là đơn vị chủ trì thực hiện xây dựng, triển khai Đề án “Xây dựng và ban hành bộ tiêu chí Người Hà Nội thanh lịch, văn minh trên địa bàn thành phố Hà

Nội”. Chủ trì, phối hợp với các Sở, ngành; các xã, phường và các tổ chức, đơn vị liên quan, các chuyên gia, nhà khoa học triển khai các nội dung, nhiệm vụ; công tác nghiệm thu Đề án đảm bảo tiến độ, chất lượng.

- Đảm bảo các điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị để tổ chức các nội dung, nhiệm vụ xây dựng, triển khai Đề án; Xây dựng dự toán, thanh quyết toán kinh phí thực hiện các nội dung trên cơ sở Đề cương, Đề án được phê duyệt.

- Chủ động phối hợp chặt chẽ với Viện Nghiên cứu Văn hóa (Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) và các cơ quan, đơn vị trong việc nghiên cứu, xây dựng và triển khai thực hiện Đề án.

2. Các Sở, ban ngành thành phố: Sở Tài chính, Sở Nội vụ, Sở Tư pháp, Sở Khoa học và Công nghệ và các đơn vị liên quan

Căn cứ chức năng, nhiệm vụ của đơn vị, phối hợp chặt chẽ với Sở Văn hóa và Thể thao trong việc triển khai thực hiện các nội dung, nhiệm vụ theo Đề cương, Đề án khi được phê duyệt.

3. UBND các phường, xã

Phối hợp chặt chẽ với Sở Văn hóa và Thể thao Hà Nội, Viện Nghiên cứu Văn hóa thực hiện công tác khảo sát, đánh giá; cung cấp các thông tin, tài liệu, số liệu liên quan; đề xuất nhiệm vụ, giải pháp phục vụ nghiên cứu, xây dựng và triển khai thực hiện Đề án. u
